

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

หลักสูตร “การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) เพื่อการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย รุ่นที่ 4”

1. หลักการและเหตุผล

การคิดเชิงระบบ ในการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย มีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิเคราะห์ ประเด็นปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากสำหรับนักวิจัย เนื่องจากการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยจะต้องสามารถมองปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นวัฏจักร และนำงานวิจัยมาบูรณาการให้เกิดโจทย์วิจัยที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยหลักการคิดอย่างเป็นระบบตั้งแต่เริ่มกระบวนการคิด การเขียนแผนผังเชิงระบบ ตลอดจนการพัฒนาโจทย์วิจัย ที่จะนำไปสู่โครงการวิจัยที่มีคุณภาพ

สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) ได้เห็นความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถให้แก่ักวิจัยในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนักวิจัยจากสถาบันการศึกษา ในการคิด วิเคราะห์ ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่นำไปสู่การคิดโจทย์วิจัยที่มีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรให้ดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) เพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย รุ่นที่ 4” เพื่อให้นักวิจัยในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนักวิจัยจากสถาบันการศึกษา เข้าใจในหลักการคิดเชิงระบบ และฝึกปฏิบัติกระบวนการในการคิดเชิงระบบ รวมทั้งประมวลผลข้อมูลรอบด้าน สร้างความคิดใหม่ เพื่อนำไปสู่การคิดโจทย์วิจัยที่มีประสิทธิผล และสามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริง

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในหลักการคิดเชิงระบบ และฝึกปฏิบัติกระบวนการในการคิดเชิงระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน
- 2) เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในกระบวนการคิดที่สามารถเชื่อมโยงในเชิงระบบของข้อมูล แนวคิด และเหตุผล ซึ่งทำให้มองเห็นกลไกการขับเคลื่อนของปัจจัยต่างๆ ได้อย่างครอบคลุมรอบด้าน และสามารถนำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในหลักการคิดเชิงระบบ และฝึกปฏิบัติกระบวนการคิดเชิงระบบ
- 2) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำการคิดเชิงระบบไปปรับใช้ในการพัฒนาโจทย์วิจัยที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริง และสามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน

นักวิจัยจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

5. ระยะเวลา

จำนวน 2 วัน ในวันที่ 2-3 มีนาคม 2558

6. สถานที่อบรม

ห้องประชุม ชั้น 2 สถาบันเกษตรราธิการ ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

7. เนื้อหาของหลักสูตร

- 1) หลักการของการคิดเชิงระบบ/ความคิดสร้างสรรค์
- 2) การกำหนดรูปแบบการเขียน (System Dynamics and Operation Research)
- 3) การพัฒนาแบบจำลองการคิดเชิงระบบ (Systems Archetypes)
- 4) การ Dialogue เพื่อสร้างกระบวนการคิดเชิงระบบร่วมกัน
- 5) ประเด็นปัญหาที่นำไปสู่การคิดเชิงระบบร่วมกัน
- 6) Problem Based Learning (PBL)
- 7) ตัวอย่างผลงานวิจัยที่ผ่านกระบวนการคิดเชิงระบบ

8. รูปแบบการฝึกอบรม

- 1) บรรยาย และตอบข้อซักถามเพื่อสร้างความเข้าใจ
- 2) ฝึกปฏิบัติกระบวนการคิดเชิงระบบ และกระบวนการ Dialogue

9. ค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียน

ผู้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมจะเสียค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนท่านละ 3,500 บาท (ทั้งนี้ ได้รวมค่าเอกสารประกอบการบรรยาย อาหารว่างและเครื่องดื่ม และอาหารแล้ว) โดยผู้ที่สนใจสามารถเข้าร่วมการฝึกอบรม ได้โดยไม่ถือเป็นวันลา และมีสิทธิเบิกค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนจากต้นสังกัดได้ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0409.7/ว.51 ลงวันที่ 18 มีนาคม 2548 เรื่อง การเบิกค่าลงทะเบียน

กำหนดการโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
หลักสูตร “การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) เพื่อการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย รุ่นที่ 4”
วันที่ 2-3 มีนาคม 2558
ณ ห้องประชุม ชั้น 2 สถาบันเกษตรราธิการ ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

วันจันทร์ที่ 2 มีนาคม 2558

- 08.00 – 08.45 น. ลงทะเบียน และ ทดสอบก่อนการฝึกอบรม (Pre-test)
- 08.45 – 09.00 น. พิธีเปิดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) เพื่อการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย รุ่นที่ 4”
โดย ดร. พีรเดช ทองอำไพ
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร
- 09.00 – 10.30 น. บรรยาย หัวข้อ “หลักการของการคิดเชิงระบบ และความคิดสร้างสรรค์”
โดย ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์
ผู้อำนวยการวิจัย ด้านการพัฒนาแรงงาน ฝ่ายการวิจัยทรัพยากร
มนุษย์และพัฒนาสังคม, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
- 10.30 – 10.45 น. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
- 10.45 – 12.00 น. บรรยาย หัวข้อ การกำหนดรูปแบบการเขียน “System Dynamics and Operation Research”
โดย ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์
ผู้อำนวยการวิจัย ด้านการพัฒนาแรงงาน ฝ่ายการวิจัยทรัพยากร
มนุษย์และพัฒนาสังคม, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
- 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 – 14.30 น. บรรยาย และปฏิบัติการ หัวข้อ “การพัฒนาแบบจำลองการคิดเชิงระบบ และ Problem Based Learning (PBL)”
โดย ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์
ผู้อำนวยการวิจัย ด้านการพัฒนาแรงงาน ฝ่ายการวิจัยทรัพยากร
มนุษย์และพัฒนาสังคม, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และ
คณะ
- 14.30 – 14.45 น. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
- 14.45 – 16.00 น. บรรยาย “การ Dialogue เพื่อสร้างกระบวนการคิดเชิงระบบร่วมกัน”
โดย ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์
ผู้อำนวยการวิจัย ด้านการพัฒนาแรงงาน ฝ่ายการวิจัยทรัพยากร
มนุษย์และพัฒนาสังคม, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

วันอังคารที่ 3 มีนาคม 2558

- 08.30 – 09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00 – 10.30 น. ฝึกปฏิบัติการ “ประเด็นปัญหาที่นำไปสู่การคิดเชิงระบบร่วมกัน”
โดย **ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์**
ผู้อำนวยการวิจัย ด้านการพัฒนาแรงงาน ฝ่ายการวิจัยทรัพยากร
มนุษย์และพัฒนาสังคม, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และ
คณะ
- 10.30 – 10.45 น. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
- 10.45 – 12.00 น. ฝึกปฏิบัติการ “ประเด็นปัญหาที่นำไปสู่การคิดเชิงระบบร่วมกัน” (ต่อ)
โดย **ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์**
ผู้อำนวยการวิจัย ด้านการพัฒนาแรงงาน ฝ่ายการวิจัยทรัพยากร
มนุษย์และพัฒนาสังคม, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และ
คณะ
- 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 – 14.30 น. นำเสนอประเด็นปัญหาที่นำไปสู่การคิดเชิงระบบร่วมกัน
โดย **ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์**
ผู้อำนวยการวิจัย ด้านการพัฒนาแรงงาน ฝ่ายการวิจัยทรัพยากร
มนุษย์และพัฒนาสังคม, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และ
คณะ
- 14.30 – 14.45 น. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
- 14.45 – 16.00 น. นำเสนอตัวอย่างผลงานวิจัยที่ผ่านกระบวนการคิดเชิงระบบ
โดย **ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์**
ผู้อำนวยการวิจัย ด้านการพัฒนาแรงงาน ฝ่ายการวิจัยทรัพยากร
มนุษย์และพัฒนาสังคม, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และ
คณะ
- 16.00 – 16.30 น. ทดสอบหลังการอบรม (Post-test)

